JELEN/LÉT 2023

Magyarországi Nemzetiségi Színházi Fesztivál

A Magyarországi Szerb Színház szervezésében, a Magyarországi Nemzetiségi Színházi Szövetség és a Magyar Teátrumi Társaság szakmai támogatásával idén március 19-27. között rendezték meg a hazai nemzetiségi színjátszás seregszemléjét, a JELEN/LÉT Fesztivált. Az évről évre ismétlődő esemény mindig kiváló lehetőséget teremt arra, hogy a tizenhárom hazai nemzetiség előadó-művészei, előadó-művészeti intézményei egy hétig jelen lehessenek (immár hatodik alkalommal) az ország Nemzeti Színházában, és közös színházi ünnepen állhassanak a közönségük elé. A fesztivál ez évben egyúttal a 10. Színházi Olimpia elnevezésű világesemény egyik hivatalos kísérő programja volt. Egy olyan nemzetközi fórumnak is része lett tehát, amely a különböző nyelvek, kultúrák és ideológiák határait átlépve, a világ minden tájáról érkező színházművészeti alkotások párbeszédét eredményezte. Újdonság volt továbbá az is, hogy a nagyrészt anyanyelvű, magyar felirattal kísért szerb, bolgár, horvát, cigány, görög, örmény, szlovák és német előadások mellett az idei fesztiválprogram workshopokkal bővült: nemzetközi szaktekintélyek oktatták a szakma fogásait, és színészportrék gazdagították a műsort.

A JELEN/LÉT Fesztivál fő támogatója Magyarország kormánya, a Miniszterelnökség Egyházi és Nemzetiségi Kapcsolatokért Felelős Államtitkársága, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. és a 10. Színházi Olimpia Igazgatósága volt.

A következőkben a résztvevő színházak által, a fesztiválon bemutatott előadásokat ismertetjük.

Amfitheatro Görög Nemzetiségi Színház

Szophoklész: Antigoné
(görög nyelvű színházi előadás magyar felirattal)

Mai, válságokkal terhes világunkban az ember globális kiszolgáltatottságában, túlélésének érdekében fogódzkodókat keres, amiket kizárólag múltunk erkölcsi-etikai történetiségének vázszerkezetében találhat meg. Szophoklész Antigoné drámájának intenciói kétezer éve érvényesek. Újraértelmezésük a mű korunkhoz alkalmazása egy színházi előadás keretében tényleges segítséget nyújthat „létünk bonyolult létszerkezete" értelmezésének szövevényében. Az Antigoné nemcsak a zsarnokság és a testvéri szeretet összetűzése, hanem az olykor egymásnak feszülő közösségi és egyéni érdekek közötti feszültségek emblematikus felmutatása. Az ember rendeltetése és egyben egyetlen lehetősége a feloldhatatlan ellentmondás „harmonikus rendbe állítása", illetve az erre való okvetlen törekvés. Ebben az útkeresésben válhat az ember Szophoklész nyomán a „legcsodálatosabb lénnyé".

Antigoné: Kotsona Eleni
Iszméné: Fülöp Izabella
Kreon/Tiresias: Kollatos Fotios
Kar/őr, jelmez: Álmosd Phaedra
Haimón: Peték Róbert
Kar: Radis Afrodite, Wastl Akilina, Nikolaidou Phaedra, Efstratiades Zoi
Artisták: Nagy Zsuzsanna és csapata
Táncosok: Bodócs Diána, Bokrossy Barbara, Béres Fanni, László Bíborka, Németh Laura
Zenészek: Kollatos Jorgos, Stefopulos Alekos, Nizalowski Fanni, Katona Fatime, Balogh Zoltán
Koreográfus: Bokrossy Barbara
Díszlet, kellékek: Lipovics János
Rendező: Kollatos Fotios

ANI – Budavári Örmény Színház

Csiky Gergely: Cecil házassága

(magyar nyelvű előadás két felvonásban)

A háromszázötven éve letelepedett örmény nemzetiség integrációját kutatva az erdélyi örmény kolónia legnevesebb színházi szerzőjéhez, *Csiky* Gergelyhez fordultunk. A színmű legendás műveltségű és alkotói lendületű írója rövid élete során harmincnál több színművet jegyzett. A legtöbbje különféle pályázatokon a legjobbnak bizonyult. A Nemzeti Színház házi szerzőjeként *Paulay* Ede színigazgató kérésére írta minden témát és társadalmi réteget felölelő színdarabjait. Alakjait *Jászai* Mari, *Prielle* Kornélia, a *Vízvári* házaspár, *Csillag* Teréz, *Márkus* Emília keltette életre nagy sikerrel. *A nagymama* című vígjátéka ma is gyakran kerül színre. A *Cecil házassága* című műben a magyar szereplők mellett Szinán Bogdán, valamint Gábry Kristóf és leánya, Cecil szerepeltetésével kiválóan megrajzolta a kiegyezés korának gazdag örményeit. A mély humánum mellett történelmi hitelesség és elfogulatlan rálátás jellemzi Csiky csaknem minden írását.

báró Radnóthy Miklós: Dóczy Péter
báró Radnóthy Farkas, Miklós fia: Kroó Ádám
Fanny, Törcsváry neje: Horváth Lídia
László: Gombás Ádám
Veronka: Varró Hanga
Gábry Kristóf, nagykereskedő, birtokos: Bregyán Péter, Jászai Mari-díjas
Cecil, Gábry leánya: Schupp Gabriella
Törcsváry Gedő, kir. tanácsos, tanfelügyelő: Lévai Ádám
Szinán Bogdán, Gábry segéde: Háda János, Jászai Mari-díjas
Gerezdy Vincze: Széni András
Szalánczy Lóránt: Francsics Dávid
Rebi, Cecil komornája: Szűcs Réka
Imre, Adolf: Pálinkás Máté

Díszlet: Andor Edit
Jelmez: Fekete Mária
Zeneszerző: Lászlóffy Zsolt DLA
Dramaturg: Máté Krisztián
Rendező: Várady Mária

Artashat Örmény Nemzetiségi Színház

Antal Tímea – Trojan Tünde: Tündérsás Hotel & Spa

(zenés vígjáték két felvonásban magyar nyelven, anyanyelvi dalokkal)

A *Tündérsás Hotel & SPA* című előadás ősbemutatója a Magyarországi Szerb Színház színpadán volt. Színjátékuk komédia a javából, ahol a kikapcsolódásé és a nevetésé a főszerep. A darab egy mai, magas színvonalat képviselő, nemzetközi wellness szállodában, a Tündérsás Hotelben játszódik. A nők fehér fürdőköpenyekben, törölközővel a fejükön, vagy épp ultra csinosan, esti koktélozgatáshoz öltözve a hallban, vagy a szálloda kiszolgáló személyzeteként egyenruhában, munkához öltözve mutatják be karaktereiket, mindennapi valóságukat. Hat nő áll a középpontban, akik saját nemzetiségi sorsuk vagy közvetlen környezetük élményeivel, történeteivel hozzák létre a végeredményt. Minden szereplő más-más lelki beállítottságú, viselkedésmódú, eltérő kultúrájú s különböző élet- és történeti hátérrel rendelkezik. Előadásukban olyan helyzetek és helyzetkomikumok kerülnek a középpontba, melyekből a néző magára ismerhet, és jól szórakozhat. A sztereotípiákat is tápláló tulajdonságok hamar kiütköznek és vicces, fordulatos történetekké alakulnak át. A beszélgetések során megtudjuk, hogy a színre lépő nőalakok különböző szemléletmóddal és problémamegoldással közelítenek a férfiakhoz, ám a végén világossá válik számunkra, hogy mindenki egyet akar: szeretni és szeretve lenni.

Berta: Zöldhegyi Sarolta
Csongor: Kollatos Fotios
Heléna: Álmosd Phaedra
Karine: Tóth G.-Keller Linda
Merci: Vajda Izabella
Réka: Koncz Eszter
Szlávica: Jurkovits Zorica
Rendezte: Ember Tibor

Cinka Panna Cigány Színház

Szécsi Magda: Szotyikotyi

(zenés gyermekdarab 50 percben magyar nyelven)

Fahéjka: Jónás Judit, Domján Edit-díjas
Izmos Kázmér: D. Horváth Károly
Zengzúg Marci: Babindák Ernő
Szotyikotyi: Szegedi Viola
Király: Lukácsi Lóránt
Zeneszerző: Babindák Ernő
Díszlet- és jelmeztervező: Jónás Judit
Rendezőasszisztens: Rada Lilla
Rendező: Léner András

A történet az időtlen időkben játszódik, amikor a szereplők (Fahéjka, Szotyikotyi, Zengzúg Marci, Izmos Kázmér) hazát keresnek maguknak, vándorolnak, mert ők sehová sem tartoznak. Vándorlásuk során számtalan tanulságos bukatón kell átjutniuk, közben dalaikkal folyamatosan jó kedvre derítik az embereket. Hírét veszi a vándorló kis csapat, hogy él egy király, aki hosszú évek óta szomorú, bánatos, nem tud nevetni. Elhatározzák, hogy megkeresik a királyt, hogy megnevettessék, hiszen mást sem csináltak eddig a hosszú útjukon, minthogy szórakoztatták a népeket táncukkal, énekükkel, féktelen jókedvükkel. Ebbe a nézőket, a gyerekeket is bevonják. Együtt sikerül a lehetetlen: a király újra tud nevetni, megszereti és országába fogadja őket. *Szécsi* Magda írónő gyermekien őszinte, tiszta lélekkel meséli el a cigányok vándorlásának gyönyörű történetét, amely megható, humoros és tanulságos.

Deutsche Bühne Ungarn

Georg Büchner: Woyzeck

(tragédia német nyelven, magyar felirattal)

„Minden ember szakadék, szédül, aki belenéz…" Franz Woyzeck egyszerű közlegény. Házasságon kívül született kisfiát és barátnőjét elkeseredetten szereti. Azért, hogy családját el tudja tartani, testét áltudományos orvosi kísérletek számára ajánlja fel. Woyzeck szüntelenül hajszolja magát: hogy elég pénzt keressen, hogy szeressék, hogy mindenkinek megfeleljen. Felettese, orvosai is addig hajszolják, amíg ki nem ölnek belőle minden emberséget.

Büchner e drámatöredékében olyan társadalmi modellt állít fel, ami ma is érvényes: nem az egyén terhelhetősége vagy gyengesége áll a

középpontban, hanem egy kötekedő és képmutató társadalom erőszakossága, mely a kiváltságokért, a pénzért és a hatalomért folytatott küzdelemben nem rest Woyzecket lelkileg és testileg is megtörni. Amikor mindez tragédiába torkollik, az egész nem jelent többet egy újabb tökéletes gyilkosságnál.

Az előadás az Osztrák Kulturális Fórum Budapest támogatásával jött létre.

Franz Woyzeck: Otto Beckmann
Marie Zickwolf: Sipos Eszter
Kapitány: David Földszin
Tamburmajor: Dominik Spies
Margreth: Melissa Hermann
Doktor: Niklas Schüler
Doktornő: Paula Donner
Andres: Horgász Dezső
Rendezőasszisztens, ügyelő, súgó: Palya Noémi
Rendező, díszlet és jelmez: Nemanja Petronje

Karaván Színház

Lázár Ervin: Gyere haza, Mikkamakka!

(mesejáték magyar nyelven 60 percben)

Mikkamakka, a kisfiú furcsa lényekkel találkozott. Olyanokkal, akiket az emberek nem fogadtak el annak, akik. De hova lehet menni annak, akit a többiek nem fogadnak be, mert szeret okoskodni? Vagy túl jó a szíve, de nem tudja mennyi 2x2? És annak, aki már nem kell a cirkuszba, mert megöregedett? Vagy annak, akinek kék a színe? Vagy egyszerűen megunták, hogy szeleburdi és mindent elfelejt? Mikkamakka elhívta hát őket a világ egy eldugott részébe, a Négyszögletű Kerek Erdőbe, ahol önmaguk lehetnek, és ahol együtt élhetnek békességben, szeretetben. Nem is sejtik, hogy valaki ezt a kis békességet és szeretetet is elirigyli, félelmet és gyűlöletet akar szítani köztük. És Mikkamakka épp nincs odahaza. Vajon meg tudják-e védeni magukat a bajban? Az előadás e nem mindennapi társaság mindennapjait mutatja be a Négyszögletű Kerek Erdőben, ami talán nincs is olyan messze tőlünk…

Mikkamakka: Patály Márkó
Aromo: Nyári Szilvia
Ló Szerafin: Tóth Géza
Vacskamati: Gábor Anita / Farkas Ramóna
Bruckner Szigfrid: Nyári Oszkár, Jászai Mari-díjas
Nagy Zoárd: Kósa Béla
Szörnyeteg Lajos: Dobos Judit
Dömdödöm: Horváth Kristóf / Pápai Rómeó
Kisfejű Nagyfejű Zordonbordon: Nyári Pál
Rigó Rezső: Baranyi Zoltán
Zenei munkatárs: Daru Andrea és Baranyi Zoltán
Rendező: Tóth Géza

Kassai Állami Színház

Andrej Šoth: Milada Horáková

(táncszínházi előadás szlovák nyelven, magyar felirattal)

„Zuhanok, zuhanok… Elvesztettem ezt a harcot, de becsülettel távozom, szeretem ezt a földet, szeretem ezt a népet… építsék a jólétüket! Úgy távozom, hogy nem érzek gyűlöletet irántatok… Örülök nektek, örülök nektek…”

Milada *Horákovát* igazságtalanul elítélték és kivégezték a kommunista Csehszlovákiában az 1950-es években lezajlott koholt politikai perek legnagyobbikában. Az úgynevezett szörnyeteg-perek célja az volt,

hogy eltántorítsák az embereket az állami rezsim teljes kritikájától. A nagy per, más néven „a köztársaság elleni rosszindulatú összeesküvés tárgyalása Dr. Milada Horáková személlyel" több tucat kisebb per volt országszerte. A kegyelemkérés hiábavaló volt. Az akkori kommunista elnök, Klement *Gottwald* olyan világhírű személyek tiltakozása ellenére, mint *Einstein, Churchill, Griffin* bíboros, *Russel* és még sokan mások, 1950. június 24-én aláírásával megerősítette Milada Horáková halálbüntetését. Kitartásának és bátorságának köszönhetően Horáková a totalitárius hatalommal szembeni ellenállás jelképévé vált.

Az előadást az alkotók mély tisztelettel Milada Horáková lányának, Jane *Kánskának,* illetve az igazságtalanul meghurcolt *Esterházy* Jánosnak ajánlották. A történet feldolgozása egyedülálló abban a tekintetben is, hogy több művészeti ágat (tánc, dráma, zene és opera) is felölel.

Milada Horáková: Alena Ďuránová a.h.
Bohuslav Horák (férj): Sergii Jegorov
Dramaturg: Zuzana Mistriková
Zeneszerzők: Jonatan Pastirčák és Michael Kocáb
Koreográfus, rendező: Andrej Šoth

Magyarországi Nemzetiségek Színházi Társulata

Leonyid Zorin: Varsói melódia
(színmű magyar nyelven, két felvonásban)

A Magyarországi Nemzetiségek Színházi Társulata és a Magyarországi Szerb Színház koprodukciójaként létrejött művet, Leonyid *Zorin Varsói melódiáját* a szerelem himnuszának is szokták nevezni. A mi esetünkben Anastasija *Kargina* orosz színésznő megtanult magyarul, hogy ezt a szerepet eljátszhassa. *Pásztor* Máté kiváló magyar fiatal színész méltó partnere abban, hogy a nagy orosz lélek lírai hangjait megszólaltassa. Megismerünk egy lengyel lányt és egy orosz fiút, akik 1946-ban, Moszkvában egymásba szeretnek. A történelem közbeszól: egy kommunista rendelet miatt nem házasodhatnak össze. Új életet kezdenek, távol egymástól. Egy évtizeddel később már mindketten házasok. Majd eltelik újabb tíz év, amikor találkoznak, és a régi érzelmek újra fellángolnak. De vajon beteljesedhet-e a kapcsolatuk?

Helena: Anastasija Kargina
Viktor: Pásztor Máté
Fordította: Kozma András
Rendező: Benkő Péter, kétszeres Jászai Mari-díjas, érdemes művész

Magyarországi Szerb Színház

Kargina Anasztaszija – Kozma András: Poslednji dan Aljose Karamazova / Karamazov Aljosa utolsó napja
(misztériumjáték szerb nyelven, magyar felirattal)

A színházi adaptáció *Dosztojevszkij* Karamazov testvérek című regénye alapján készült. Az oratórikus monodráma az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus hivatalos műsorai között is szerepelt.

„A földön sok minden rejtve áll előttünk, de cserébe ajándékul kaptuk azt a titkos, belső érzetet, hogy kapcsolat van köztünk és egy másik világ közt, a földi és az égi világ közt, és hogy a gondolataink és érzéseink forrása nem itt van, hanem más világokban." (F. M. Dosztojevszkij)

Kevesen tudják, hogy Dosztojevszkij halála miatt nem tudta befejezni A Karamazov testvérek című nagyregényét. Meg szerette volna

írni Karamazov Aljosa további sorsát; készült volna egy második kötet, amely nem került papírra, csak barátai és a felesége tanúsítják, hogy vázlatosan elmondta nekik, mire is készül: „Csak még ezt szeretném megírni és akkor távozhatok…" – mondta. Nem sikerült megírnia, és a legtöbb hozzátartozói elbeszélés teljesen más történetet mesél a mű tervezett befejezéséről. Fjodor Mihajlovics Dosztojevszkij születésének kétszázadik évfordulóján a szerzők azzal tisztelegtek az irodalmi géniusz előtt, hogy megpróbálták Aljosa életének utolsó napját színházi nyelven megeleveníteni.

A történet egy oroszországi kolostorban játszódik. Ide érkezik meg hosszú évek hányattatásai után egy idős, furcsán viselkedő zarándok, Karamazov Aljosa. Meg szeretné gyónni a saját és többi családtagja bűneit, melyeket az eddigi ismert történet alapján senki nem gondolta, hogy elkövethet. Egy lélek sem él már családjából, ő maga is öreg és beteg – érzi halálának közeledtét. Mintha valami rendkívüli, végzetes dologra szánta volna el magát: „De hiszen én azt se tudom, minek jöttem ide… Beteg vagyok…" – mondja.

Az orosz népdalkincs, a balladák és egyházi énekek tartalmazzák a tömörített sorsénekeket, amelyeket a szerzetesek előadnak. A Magyarországi Szerb Színház szerb nyelvű produkciója a nagybecskereki Szárovi Szent Szerafim kórus közreműködésével valósult meg.

Karamzov Aljosa: Rusz Milán, Jászai Mari-díjas
Fiatal szerzetes: Dudás Dániel
Igumen: Popović Ljubomir
Szerzetesek: Radlovački Čedomir, Kusalo Vladimir, Milojević Miloš, Tolimir Aleksandar, Crnjanski Božidar
Rendező: Kargina Anasztaszija és Rusz Milán

Malko Teatro

Jana Dobreva: Зебра / Zebra

(színházi előadás bolgár nyelven, magyar felirattal)

Jana *Dobreva,* a neves bolgár írónő néhány évvel ezelőtt felajánlotta, hogy ír egy darabot *Hadzsikosztova* Gabriellának. A darab története rém egyszerű. Középkorú nő áll egy útkereszteződésben és képtelen átmenni. Úgy érzi, az élete elért egy olyan pontig, ahonnan nem lehet továbblépni.

„Megpróbáltunk kikísérletezni egy olyan új színházi formát, ahol a különböző műfajok nem együtt, egymásnak alá- vagy fölérendelve segítik a drámai hatást, hanem mintha darabokra tépnék a szöveget, és minden műfaj csak a maga koncával törődne. Az egyik elénekli, a másik eltáncolja, a harmadik filmet készít belőle, a negyedik elmutogatja stb., de mit sem törődik a többi résszel. Az egység csak a nézőben születhet meg. Ő az alkotás utolsó eleme" – vallja a művet színpadra állító két művész, Hadzsikosztova Gabriella és C. Nagy István.

Szereplő: Hadzsikosztova Gabriella
Rendező: C. Nagy István

Pécsi Horvát Színház

Yasmina Reza: Bog masakra / Az öldöklés istene

(vígjáték horvát nyelven, magyar felirattal)

Szinte ajándékkal felérő lehetőség Yasmina *Reza v*ígjátékának színpadra állítása. Ez a kortárs francia színmű a frankofon színjátszás teljes történeti örökségéből táplálkozik, mert többek között megtalálhatók benne a burleszkszerű jeleneteket sejtető helyzetek csakúgy, mint a kifinomult humorba burkolt, tűpontos társadalomkritikát megfogalmazó párbeszédek. E kortárs darab értelmezésére vállalkozik négy horvát színművész, egy szitkomszerű tévés produkció keretein belül. Odaadó és összpontosító munkájuk váratlan irányt vesz egy apró közjátéknak köszönhetően, ám minden körülmény ellenére következetesen tartani akarják magukat az alapmű szellemiségéhez. Reza zseniális vígjátéka, a négy színművész elszánt, odaadással és tehetséggel végzett munkája

Véroniqe Houllié: Josipa Oršolić
Michel Houllié: Dejan Fajfer
Annette Reille: Martina Mandek
Alain Reille: Vladimir Andrić
A forgatás vezetője: Béri Gyula
Rendező: Bodonyi József

és a „színpad a színpadon” szituációt átértelmező váratlan esemény olyan elegyet alkot, amelyben a humor keveredik a számos nézőpontot felkínáló értelmezési lehetőségekkel.

Romano Teatro

Horváth Zsolt: A gyűlölet mosolya

(zenés filmszínházi dráma magyar nyelven)

A fiktív történet a 2008-2009-es években Európán végigsöprő gyűlölet- és rasszista hullám témáját érinti, melyből sajnos Magyarország sem maradt ki.

Gergő, a rasszisták vezetője megpróbál minél több embert bevonni csoportjába, így gyerekkori barátját, Józsit is. A szülők, Adrienn és Gyula foggal-körömmel védik gyermeküket, és megpróbálják nehéz anyagi helyzetükben is jól nevelni őt. Józsi nem meggyőződésből, hanem a fiatalok körében az utóbbi időben divatossá vált gyűlölet miatt áll be a rasszista csoportba, mivel annak vezetőjével, Gergővel gyerekként együtt verték a cigányokat. Később rádöbben, hogy nem minden igaz, amit a rasszista barátai terjesztenek. Szerelem szövődik közte és Vanessza, egy cigánylány között, ami azt eredményezi, hogy kilép a rasszista csoportból. Ezt Gergő, a gyerekkori barátja nem veszi jó néven, csellel megpróbálja visszacsábítani. Jocó egyre jobban megismeri a romákat, akik maguk közé fogadják. A történet végén az ellenséges csoportok közé áll, és Gergő barátja véletlenül leszúrja. Mindkét tábor megdermed, hiszen a jólelkű fiút mindenki szerette. A gyűlölet nem eredményezhet mást, csak tragédiát! A darabban átjárás van a filmvászon és a színpad között, a tömegjelenetek filmes betétként készültek el a színdarabhoz.

Szereplők: Horváth Adrienn, Rontó Lina, Macsinga Ildikó, Semsák József, Horváth Stella, Moczó Róbert, Lakatos Gyula, Kiss Simon Gergő, Horváth István, ifj. Horváth István, Rontó Renátó, Molnár Dorina, Illés Regina, Hegedűs Zsolt, Ambrus Zoltán, Horváth Valentin Áron, Pataki Karolin, Szilágyi Zsolt, Lakatos Ildikó, Farkas Fruzsina

Zene, rendező: Horváth Zsolt

Theater Jetzt

Kai Hensel: Schleier / Fátyol

(monodráma német nyelven, magyar felirattal)

Előadja: Frank Ildikó
Zene: Eklics Dániel
Dramaturg, rendező: Ákli Krisztián

Hanna szép, fiatal háziasszony, egygyermekes édesanya, szerető feleség. Egy szép, bár épp felújítás alatt álló kertes ház az otthona. Mérnök férje első maratonfutására készül. Az tökéletesnek tűnő életből valami mégis hiányzik…

A Kai *Hensel*, kortárs német író *Welcher Droge passt zu mir?(Melyik drog illik hozzám?)* című drámája alapján készült darab izgalmas nézőpontból vizsgálja korunk egyik legnagyobb kórtünetét, a függőséget. Képes lehet-e valaki együtt élni súlyos függőségével úgy, hogy családja, közvetlen környezete ne szenvedjen kárt? Lehet-e igazán boldog az, aki függő? A középiskolásoknak (is) szóló előadást közös beszélgetés, feldolgozás zárta drámatanár vezetésével.

Az előadás megvalósítását az IFA – Institut für Auslandsbeziehungen támogatta. Az alkotók köszönetet mondanak a Játszó-tér Egyesületnek és Csizmadia Gabinak a helyszín biztosításáért.

Urartu Örmény Színház

Éjjel ott jártam nálad

(verses előadás a középkor örmény szerelmi költészetéből, magyar nyelven)

Az Urartu Örmény Színház 2023-ban színre kerülő verses előadásában dramatizált módon kelnek életre az örmény irodalom szerelmi költészetének legszebb ékkövei, Nahapet *Kucsak,* a legelső misztikus trubadúr művei. Az örmény hajrenek rövid, nyolcsoros versek, melyek a középkor XIII. és XIV. századainak a népdalok dinamikáját követő, legnépszerűbb versformái voltak. Az előadás ezen költemények átirataiból és különlegességnek számító mai, modern hajrenekből épült fel, melyeket ebben a formában most először hallhatott és láthatott a közönség. A szerelmes verseket táncképek közé fűzték az alkotók, némelyikük pedig dalban, mai hangszerelésben és zenei kísérettel hangzott el.

Szereplők: Frank Ildikó, Kovács Olga, Haik Viktória, Tóth András, Sörös Miklós, Kid Diyan
Átiratok és új hajrenek: Diramerján Artin
Táncjelenetek: Langó Bernadett és az Urartu Örmény Színház táncosai
Rendező: Kovács Olga

Vertigo Szlovák Színház

Viliam Klimáček: Herečky / Színésznők

(vígjáték szlovák nyelven, magyar felirattal 16 éven felülieknek)

Színészképzésre nem csak azok a fiatalok jelentkeznek, akik a Színművészeti Egyetemre szeretnének bejutni, néha előfordul, hogy más okból is vállalkoznak az érdeklődők. Például három hölgy: egy volt állami hivatalnok, egy biztosítási ügynök és egy fordító. Nem a felvételi a céljuk, hanem hogy meg tudják oldani a problémáikat szomszédjukkal, partnerükkel vagy egyszerűen csak a férfiakkal… A tanfolyamot záró vizsga – a Rómeó és Júlia erkélyjelenete – egy ponton azonban burjánzó groteszkbe vált. A személyes történetek, párkapcsolati viszályok, szerelmi csalódások, vagy akár a politikából való kiábrándultság komikus, néhol tragikomikus jelenetekbe torkollik, ami kabarédalokkal fűszerezve a humor, szenvedés és felszabadító nevetés koktéljává változik.

Szereplők: Thirring Viola, Gubík Ági, Holecskó Orsolya, Marián Viskup
Zene: Slavo Solovic
Dramaturg: Onodi Daniela
Rendező: Nagy András

Önálló estek, színészportrék, workshopok

Gyurity István

Gyurity István színész, énekes szabadúszó művészként Budapesten él, ahol magán-színiiskolákban tanult, a Nemzeti Színház Stúdiójában 1990-ben, az Operettszínház Stúdiójában 1993-ban végzett. 1988-tól szerepelt a Nemzeti Színházban, 1989-től a Népszínház előadásain. 1992-től a Pécsi Horvát Színház tagja, 1993-tól tíz évig a Budapesti Operettszínház művésze volt. Ismert a magyarországi horvátok körében, de a kalocsai közönség is jól ismeri. 2021-től a Turay Ida Színházban is játszik. Az est magyar nyelven folyt.

Hadzsikosztova Gabriella

A színésznő, énekesnő, rendező és műfordító Bulgária fővárosában, Szófiában született. Elvégezte a Budapesti Színház- és Filmművészeti Egyetemet musical szakon. Két évig tanított a Szófiai Színművészeti Főiskolán. Tagja volt a Rock Színháznak és tizenhat évig a Magyarországi Német Színháznak. Több mint harminc főszerepet játszott el németül. Alapítója és művészeti vezetője a Malko Teatrónak, ahol rendez és játszik. Előadásaiban rengeteg mozgásszínházi, képzőművészeti, zenei és technikai elemet használ fel az irodalom és a színház, a bolgár folklór és autentikus zene iránti elfogult szeretetének alárendelve. Magyar, bolgár és német nyelven játszik rendszeresen. 2010. október 23-án Hadzsikosztova Gabriella átvehette a Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztjét és Pro Cultura Minoritatum Hungariae díjat kapott. Az est magyar nyelven folyt.

Dósa Zsuzsa

A Kisfaludy- és Domján Edit-díjas színésznő, művészeti igazgató gyermekkora a felvidéki Várgedén telt, iskolába is itt, illetve Rimaszombaton járt. 1987-től a Magyar Területi Színház kassai Thália Színpadának tagja, 1993-ban színművészként diplomázott Pozsonyban, ahová 2009-ben visszatért, hogy megírja doktori értekezését. Pályáját színművészként a Komáromi Jókai Színházban kezdte, 1994-től a Győri Nemzeti Színház tagjaként, majd 2010-től a budapesti Játékszín művészeként alkotott. Ezzel párhuzamosan 2004-től játszik a szarvasi színház szlovák és magyar nyelvű előadásaiban egyaránt. Kétnyelvűségét a szlovák film világában is kamatoztatja. A színjátszáson kívül tanít, rendez és műfordítással foglalkozik. Az est nyelve magyar volt.

Rusz Milán

A színész, író, rendező, dramaturg 1963-ban született Szegeden. 1969-1972 között a deszki Szerbhorvát Tanítási Nyelvű Általános Iskola tanulója volt. 1977-1980 között a budapesti Szerbhorvát Gimnáziumban, 1980-1981 között a szegedi Tömörkény István Gimnáziumban tanult. 1983-1985 között Újvidéken orvosi egyetemre járt, majd 1985-1988 között az Újvidéki Művészeti Akadémia színész szakos hallgatója volt. 1988-1990 között a budapesti Színház- és Filmművészeti Főiskolán tanult, ahol diplomáját szerezte. 1990-1994 között a Győri Nemzeti Színház tagja. 1995-1999 között a Joakim Vujić Szerb Színház igazgatója. 2007-től a Magyarországi Szerb Színház Kht. ügyvezető igazgatója. Rendszeresen szerepel a József Attila Színház, a Turay Ida Színház, valamint az Újszínház előadásaiban. 2011-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztjével, 2020-ban Jászai Mari-díjjal tüntették ki. Az est magyar nyelven folyt.

Gergely László emlékest

Magyar rendező, színházvezető, a Magyar Teátrumi Társaság alapító tagja, a Magyarországi Nemzetiségi Színházi Szövetség elnöke. A Színház- és Filmművészeti Főiskola színházrendező szakán 1984-ben szerzett diplomát, majd rendezőként dolgozott a Zalaegerszegi Hevesi Sándor Színházban, a Veszprémi Petőfi Színházban, a Debreceni Csokonai Nemzeti Színházban és a budapesti Nemzeti Színházban. 2000-től Szarvason előbb a Weöres Sándor Regionális Színházban, majd az abból létrejött Cervinus Teátrum szlovák nemzetiségi színházban dolgozott alapító művészeti vezetőként. 2010-es megalapításától kezdve elnöke volt a Magyarországi Nemzetiségi Színházi Szövetségnek. 2015-ben a Magyar Cirkusz és Varieté Nonprofit Kft. (MACIVA) megbízott ügyvezetője volt.

Improvizációs technika workshop

A színészi improvizáció előadója Predrag *Vuković Pedjolino* drámapedagógus, tévés műsorszerkesztő, újságíró, színházi bohóc, gyermeksztár, „mókamiki". A szerb legenda Ljuba Tadić mellett dolgozott a Magaza Színházban, azon kívül Ljubiša Ristić Shakespeare fesztiváljának egyik megálmodója volt. Hollandiában Peter Brook tartott rendszeresen workshopokat az akadémia diákjai számára, Predrag tanulmányozta Brook munkamódszerét, átvette annak sajátosságait és kialakította saját módszerét a színész-néző viszony megformálásáról. A résztvevőknek lehetőségük nyílt többek között improvizációs helyzetgyakorlatokra, a színész-közönség közötti kapcsolatteremtésre, valamint kérdésfelvetésre is.

Commedia dell'arte technika workshop

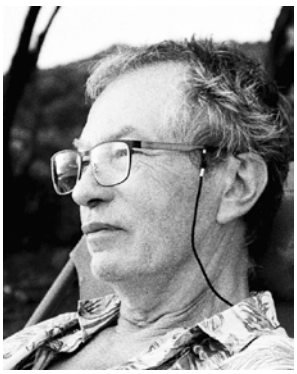

A commedia dell'arte, a karakteralkotás és az improvizáció technikája **e**lőadója *C. Nagy* István volt. C. Nagy István pantomimesként kezdte színházi pályáját. A Szófiai Színművészeti Egyetemen tanított, amikor elkezdett foglalkozni a karakteralkotással. A színész munkájának egy új irányát találta meg a commedia dell'arte figuráiban. A külső forma, a testtartás, a mozgás stílusa tapasztalatai szerint olyan erősen hatnak a színészre, hogy az ezek segítségével létrehozott figura önálló életre kel, improvizál. A workshop négy órájában az előadó ismertette a módszert.

Demidov-technika workshop

A Demidov-módszer ismertetője Vadim *Gusev* színművész, pedagógus, a nemzetközi Demidov Intézet végzős növendéke volt, a szerb nyelvű workshop *Kozma* András, a Nemzeti Színház dramaturgja tolmácsolásában zajlott. A módszer Sztanyiszlavszkij orosz színész, rendező és színigazgató elméletén alapul, melyet tanítványa és kollégája, Nikolaj Vaszilijevics Demidov fejlesztett tovább. A két színművészeti szakember alapjaiban határozta meg a színjátszást. Sztanyiszlavszkij 1898-ban megalapította a Moszkvai Művész Színházat, a színészképző iskolát pedig Demidovra bízta. Demidov módszerének legfőbb jellemzője, hogy különleges színpadi etűdöket dolgozott ki, amelyek egyszerre fejlesztik a színész eszköztárának minden elemét. A workshopon kezdő és hivatásos színészeknek egyaránt lehetőségük nyílt a módszer megismerésére és bázisetűdök gyakorlására, emellett nézőként is be lehetett kapcsolódni a munkába.

Chubbuck-technika

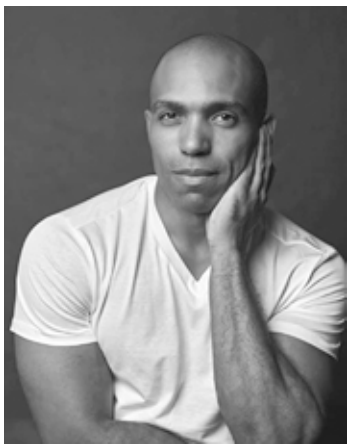

Az Oscar-díjas Chubbuck-technika színészi eszközeit Adam *Davenport* angol nyelvű előadásában ismerhették meg és gyakorolhatták a résztvevők. Adam Davenport a The International Acting Studio (TIAS) alapítója és művészeti vezetője. A módszer Ivana Chubbuck „*A színész hatalma*" című nemzetközi bestseller könyvén alapszik. Lényege, hogy a színészek megtanulják, hogyan reprodukálják a karaktert saját személyes élményeikből és élettapasztalataikból. Ez a színészi megközelítés egyszerűbbé teszi a színészek számára, hogy kimondottan mélyebb szinten kapcsolódjanak karakterükhöz. Ezzel a technikával a színészek saját személyes fájdalmukat, bizonytalanságukat, traumáikat és félelmeiket használják fel az általuk játszott karakter jellemének eléréséhez. Ezáltal a karakter vonzóbbá, rokoníthatóvá válik a közönség számára. Olyan karaktert hoz létre, amely megmozgat embereket, reményt ad nekik, és ezáltal a színészetet katartikus és gyógyító élménnyé teszi.

Balányi Klára, Mayer Éva és Gyorgyev Bránimír összeállítása